

Waldemar Wojdecki

"Misje ludowe w teorii i praktyce Kościoła : studium homiletyczne", Gerard Siwek, Kraków 1999 : [recenzja]

Studia Theologica Varsaviensia 38/2, 236-238

2000

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

i kaznodziejów, którym zależy na niesieniu nowej ewangelizacji w nowe tysiąclecie chrześcijaństwa. Nie może być niezauważona i pominięta w tej ewangelizacji.

Ks. Waldemar Wojdecki

Gerard Siwek CSsR, *Misje ludowe w teorii i praktyce Kościoła. Studium homiletyczne*, Kraków 1999, ss. 459.

Gerard Siwek CSsR redaktor serii *Redemptoris missio*, w której do tej pory ukazało się 16 tomów z problematyki homiletycznej i kaznodziejskiej wydał obszerne studium homiletyczne poświęcone teorii i praktyce misji ludowych.

Tom ten wydany u progu Wielkiego Jubileuszu Odkupienia jest dziś szczególnie aktualny. Misje ludowe były bowiem od wieków integralnie związane z Jubileuszem Odkupienia, poprzedzały te jubileusze i przygotowywały wiernych do owocnego korzystania z łask jubileuszowych. Podobnie w obecnym Jubileuszu odegrają fundamentalną rolę w przygotowaniu wiernych do otwarcia się na łaski płynące z dzieła odkupienia. Zagadnienie misji ludowych nie zostało do tej pory całościowo opracowane, między innymi dlatego, że jest ono zagadnieniem niezwykle obszernym tak w wymiarze problemowym oraz czasowo – przestrzennym.

Naprzeciw temu wyszedł o. Gerard Siwek wydając swoje studium: *Misje ludowe w teorii i praktyce Kościoła*. Praca o. Siwka nie jest jedynie opisem niezwykłego fenomenu, jakim od czterystu lat są w Kościele misje prowadzone między innymi bardzo intensywnie przez zakon Ojców redemptorystów, do którego o. Siwek należy, lecz posiada charakter badawczy. Podejmuje ona problem roli, jaką przez specyficzny sposób głoszenia Słowa Bożego spełniają misje w zbawczym posłannictwie Kościoła.

Celem pracy o. Siwka jest więc ukazaniem czym były misje w przeszłości i czym mogą być one dzisiaj w pełnionym przez Kościół posłannictwie. Autor całość przeprowadzonych badań ujął w ośmiu rozdziałach, które wyczerpują podjęty w pracy problem.

Rozpoczął od omówienia w rozdziale pierwszym genezy i rozwoju misji. W przekroju historycznym ukazał ekspansję działalności misyjnej od XVII do XX wieku, następnie w rozdziale drugim omówił typy i modele misji ludowych. Rozróżnia tu kilkanaście typów misji (między innymi: katechetyczne, pokutne, parafialne, wędrownie, generalne, kościelne, domowe, wspólnotowe, roczne, ewangelizacyjne).

Po omówieniu różnorodnych typów misji ludowych o. Siwek przechodzi do pytania o ich naturę. Na to pytanie daje odpowiedź w rozdziale trzecim. Po omówieniu zagadnień terminologicznych przechodzi do zagadnień szczegółowych: pojęcie misji ludowych, teologia i psychologia misji ludowych.

Interesujące jest to co autor mówi o psychologii misji. Porusza tu takie zagadnienia jak: troska o komunikatywność przekazu, stwarzanie szczególnego klimatu podczas misji, zaproszenie do współuczestnictwa słuchaczy oraz intensyfikacja religijnych przeżyć u uczestników misji ludowych.

Kolejne zagadnienia to podmiot i adresacja misji ludowych. Pisząc o podmiocie autor nie ogranicza się tylko do opisywania samych duchownych – misjonarzy, ale włącza do podmiotu misji alumnów, osoby zakonne i świeckich. Pisze też o przygotowaniu zespołu misyjnego do prawidłowego przeprowadzenia misji. Adresaci misji to: ochrzczeni, ludzie ochrzczeni ale oddaleni od Kościoła i ludzie niewierzący.

Podstawowym środkiem misyjnego oddziaływania jest głoszenie Słowa Bożego. Jednak, zdaniem autora, nie można tego środka sprowadzić tylko do kazań misyjnych. Misyjne głoszenie słowa Bożego to również i takie formy jak: wykłady katechizmu, homilie, konferencje stanowe, specjalistyczne przemówienia okolicznościowe i głosy („krótkie przemówienia familijne”).

Wymienione przez autora formy i rodzaje kazań misyjnych mają specyficzne cechy wyróżniające je od zwyczajnego kaznodziejstwa. Autor zwraca tu uwagę na kilka cech: świadomość posłannictwa, rys kerygmaticzny, komunikatywność przekazu, dramatyzacja i współuczestnictwo czyli zaangażowanie słuchaczy tak, by stali się współuczestnikami procesu przepowiadania misyjnego.

Pomimo, że głoszenie słowa Bożego spełnia w misjach ludowych fundamentalną rolę, nie wyczerpuje ono wszystkich stosowanych przez nie środków. Dlatego autor w szóstym rozdziale pisze o celebracji misyjnej. Obok więc sprawowanej liturgii sakramentów autor opisuje takie celebracje jak przebłaganie Jezusa Eucharystycznego, poświęcenie parafii Najświętszemu Sercu Jezusa, Matce Bożej, błogosławieństwa chorych i staruszków, błogosławieństwa dzieci i matek w stanie błogosławionym, odnowienie przyrzeczeń chrzcielnych i małżeńskich, wspomnienie zmarłych, poświęcenie krzyża misyjnego. Z tymi celebracjami łączą się ceremonie misyjne: procesje, akty pokuty, gesty apostołsko – dewocyjne np. poświęcenie pamiątek misyjnych czy bicie w dzwony.

Rozdział siódmy poświęcił autor na omówienie poszczególnych etapów misyjnej działalności a więc przygotowaniu misji, misjom właściwym i konkluzji misji. W ostatnim rozdziale autor próbuje odpowiedzieć na pytanie dotyczące perspektyw rozwoju misji w zmieniającym się nieustannie kontekście pastoralnym. Ukazuje też aktualność misji ludowych w świetle nowej ewangelizacji oraz kierunku przemian i rozwoju misji ludowych w nowym tysiącleciu.

Konkludując swoje studium o misjach ludowych autor stwierdza, że *misje mogą stanowić skuteczny środek służący Kościołowi w pełnieniu jego ewangelizacyjnego posłannictwa, i mogą posiadać szerokie perspektywy własnego rozwoju. Stać się to może*

pod warunkiem, że zostaną zmodernizowane według współczesnych wymagań pastoralnych i ideałów nowej ewangelizacji.

Po prezentacji treści studium o. Siwka należy stwierdzić, że jest to pierwsze tak bogate i całościowe opracowanie misji ludowych w literaturze polskiej. Istniejące do tej pory opracowania O. Mariana Piwożyńskiego: *Nowoczesna misja parafialna* ukazało się w 1948 roku i jest w wielu miejscach nieaktualne.

O. Siwka w swym studium wykorzystał najnowsze dokumenty Kościoła oraz nauczanie Ojca Świętego Jana Pawła II na temat nowej ewangelizacji w Kościele ukierunkowanym na nowe tysiąclecie oraz bardzo bogatą literaturę źródłową europejską, szczególnie włoską i niemiecką.

W literaturze przedmiotu należy odnotować kilkadziesiąt pozycji podobnie jak w literaturze pomocniczej.

Tak bogata literatura wykorzystana w pracy świadczy o dużej erudycji wytrawnego autora.

Studium o. Siwka winno być podstawą lektury tych tysięcy misjonarzy, którzy każdego roku w Polsce podejmują trud głoszenia w parafiach misji ludowych. Wytacza ono nowoczesną metodę głoszenia misji ludowych w rozpoczynającym się nowym tysiącleciu.

Ks. Waldemar Wojdecki

Marie-Jo Thiel, Xavier Thévenot, *Pratiquer l'analyse éthique. Étudier un cas. Examiner un texte*, Les Éditions du Cerf, Paris 1999, ss. 408.

Autorzy są cenionymi i znanymi ekspertami w uprawianych przez siebie dziedzinach. Pierwszy jest salezjaninem, profesorem honorowym Instytutu Katolickiego w Paryżu, gdzie wykładał teologię moralną; drugi jest lekarzem, wykładowcą etyki i teologii moralnej na uniwersytecie w Metz.

Książka składa się z dwóch zasadniczych części. Pierwsza skupia się na analizie konkretnego przypadku, konkretnego aktu ludzkiego działania. Druga zaś, poddaje analizie teksty będące miejscem rodzenia się sensu. Autorzy książki stawiają sobie za cel znalezienie sposobów uprawomocnienia sądów etycznych. Możliwość takiego uprawomocnienia widzą w uczynieniu czytelnym aspektu normatywnego sądów praktycznych, które objawiają się w swoistej intuicji moralnej. Do takiego uprawomocnienia niezbędne są trzy elementy (autorzy nie ukrywają, że ich analizy są inspirowane dziełami Paula Ricoeura z zakresu hermeneutyki): szacunek względem siebie, zauważenie i przyjęcie drugiego, rola tzw. instytucji sprawiedliwych. Powyższy klucz jest odbiciem tzw. „małej etyki” Ricoeura.